

ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО- ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V Міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених

18-19 квітня 2024 року

Запоріжжя
Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education “Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy”
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS
of the V International scientific and practical conference of students and young researchers
“EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE’S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS”

18-19 квітня 2024 року
April 18-19, 2024

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 7 від 16 квітня 2024 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;

Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;

М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;

О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;

Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія;

О. В. Макаренко, методист, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;

Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72 **Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу** : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид- во Хортицької національної академії, 2024. 1024 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the V International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 18-19, 2024) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2024. 1024 p.

ISBN 978-617-7929-16-0

Збірник містить тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-16-0

© Автори тез, 2024

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2024

Півень Вероніка Євгенівна ПОПЕРЕДЖЕННЯ САМОТНОСТІ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДОЗВІЛЛЯ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	541
Підліса Діана Василівна ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ОСОБАМИ, ЩО ХВОРІЮТЬ НА ХРОНІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ.....	543
Пляцко Орест Юрійович ДУХОВНО-МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ.....	545
Погудіна Поліна Михайлівна ХАРАКТЕР ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ТА РЕФЛЕКСИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	546
Позднякова-Кирбят'єва Елліна Геннадіївна ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ВЕТЕРАНІВ.....	549
Польник Ірина Ярославівна ВАЖКОВИХОВУВАНІСТЬ ПІДЛІТКІВ: ФАКТОРИ РИЗИКУ ТА ШЛЯХИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ.....	550
Попович Влада Тарасівна СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД АДАПТАЦІЇ П'ЯТИКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	552
Пуріс Анастасія Олегівна ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИКОНАННЯ РОЛЕЙ МАТЕРІ ТА БАТЬКА.....	553
Резнік Анастасія Віталіївна ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	555
Розанова Юлія Дмитрівна ВПЛИВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ СТРЕСОВИХ РЕАКЦІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	557
Сергієнкова Карина Юріївна СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ.....	559
Сивець Марина Олександрівна ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ПІДТРИМУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ФАХІВЦІВ ДОПОМАГАЮЧИХ ПРОФЕСІЙ.....	561
Сиротенко Ангеліна Дмитрівна ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ВПО.....	562
Скаржинець Віолетта ВПЛИВ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ФОРМУВАННЯ ЇХНІХ СТЕРЕОТИПІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ.....	564
Склярєва Юлія Володимирівна АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ.....	566
Скок Денис Вадимович ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ СТРЕСУ.....	568
Славська Валерія Анатоліївна ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	570
Слепченко Дар'я Сергіївна ОСОБЛИВОСТІ АГРЕСИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	572
Смурова Катерина Андріївна ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ.....	575
Собан Андрій Вікторович ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЛЯ В СІМ'І ТА ЙОГО НАСЛІДКИ.....	576
Созанська Вікторія Сергіївна ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ ШКІЛЬНОЇ ТРИВОЖНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	578
Солянік Альона Юріївна ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УВАГИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	580
Сташук Ольга Олександрівна, Поліщук Любов Миколаївна ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ АУТРИЧ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ.....	582
Стонога Ольга ОСОБЛИВОСТІ СМИСЛО-ЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВИХ МІГРАНТІВ.....	587

4. Шебанова В. І., Шебанова С. Г. Розлади харчової поведінки в дзеркалі механізмів психологічного захисту. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2013. Випуск 2. С. 48–51.

5. Шевченко В., Оганян А. Захисні механізми психіки та їх взаємозв'язок з формами агресивної поведінки. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. 2016. № 1(16). С. 235–239.

Позднякова-Кирбят'єва Елліна Геннадіївна,
доктор соціологічних наук, професор,
проректор з освітнього процесу, інвестиційної діяльності та роботи з ветеранами
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ВЕТЕРАНІВ

На сьогоднішньому етапі розвитку українського суспільства питання соціального супроводу окремих категорій населення є актуальною проблемою, що вимагає нових методологічних та концептуальних підходів. Більшість проблем в цій сфері на пряму пов'язано з тим, що сама ідея комплексного соціального супроводу з'явилась 15 років тому і стала частиною наукових концепцій українських вчених, які у своїх працях орієнтувались на адаптацію до українських реалій закордонного досвіду. Перші програми соціального супроводу в Україні були орієнтовані на осіб з інвалідністю та дитячі будинки сімейного типу. Це було зумовлено тим, що українські спеціалісти з соціальної сфери отримали запит від держави та міжнародних донорів на покращення системи соціального обслуговування осіб з інвалідністю. В 90-ті роки саме зазначена категорія населення мала низький рівень соціального обслуговування порівняно з іншими країнами Європи. Саме тому міжнародні донори прийняли стратегічне рішення фінансувати програми спрямовані на покращення соціального обслуговування осіб з інвалідністю. В рамках зазначених програм почала формуватися система соціального супроводу осіб з інвалідністю. На перетині тисячоліть в рамках національної реформи інтернатних закладів був сформований пріоритет на організацію соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу. Сьогодні незважаючи на низку проблем система соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу та осіб з інвалідністю функціонує. З 2014 року, коли в Україні, як реакція на втрату урядового контролю над окремими районами Донецької та Луганської області, було впроваджено АТО, ветерани та члени їх родин стали категорією населення, що потребує соціальної допомоги. В період з 2014 по лютий 2022 року не було сформовано ефективної системи соціального обслуговування ветеранів та членів їх родин.

З початком російського повномасштабного вторгнення постало питання формування зазначеної системи у найкоротші строки і на нашу думку саме технологія соціального супроводу повинна стати основою системи надання соціальної допомоги [1, с.34]. Система соціального супроводу надає можливість надавати соціальні послуги ветеранам, що опинилися в складних життєвих обставинах так і тим, що перебувають в зоні соціального ризику і можуть потенційно потребувати соціальної допомоги.

Система здійснення соціального супроводу ветеранів та членів їх родин має низку проблем, які можна звести до кількох основних блоків. Перший полягає в тому, що не існує спеціалізованих соціальних служб, які б безпосередньо займалися наданням соціальної допомоги ветеранам та членам їх родин. Система соціального обслуговування в Україні передбачає лише соціальне обслуговування військовослужбовців та ветеранів на загальних умовах в рамках соціальних служб, що підпорядковані Міністерству соціальної політики України та органам місцевого самоврядування з альтернативою соціального обслуговування в установах недержавного сектора, що надають соціальні послуги. Зважаючи на сьогоднішній стан зазначена система соціального обслуговування перевантажена особами, які потребують соціальної допомоги через збільшення клієнтської бази за рахунок ВПО, ветеранів, членів їх родин та інших осіб, що опинилися в складних життєвих обставинах під час воєнного стану. Другий полягає у тому, що незважаючи на високий рівень поваги та до ветеранів ветерани на сьогодні документально не є пріоритетною категорією для системою соціального обслуговування так як немає окремих законодавчих актів щоб регулювали процес соціального обслуговування ветеранів та членів їх родин.

Зважаючи на стан речей, що сьогодні характеризує систему соціального обслуговування ветеранів та членів їх родин існує два концептуальних шляхи для покращення цієї системи. Перший

полягає у створенні мережі соціальних служб для ветеранів та членів їх родин, а другий передбачає організацію соціального замовлення. Створення окремої мережі закладів соціального обслуговування є надто дорогим вирішенням зазначеної проблеми під час воєнного стану і економічних проблем в країні. Тому мультиплікація системи соціального обслуговування ветеранів та членів їх родини доцільніше базувати на принципі соціального замовлення.

Принцип соціального замовлення полягає в тому, що держава або органи місцевого самоврядування за спеціальною процедурою оголошують конкурс на надання соціальних послуг тій чи іншій категорії населення. Далі в рамках відкритого та прозорого конкурсу відбувається визначення переможця конкурсу з яким підписується відповідний договір і замовник контролює процес надання соціальних послуг за соціальним замовленням [2, с.95-97]. На нашу думку саме такий алгоритм дозволить як збільшити кількість так якість соціальних послуг, що будуть надаватися ветеранам так і членам їх родин. Головними причинами організації системи соціального обслуговування ветеранів та членів їх родин є те, що представники державних та комунальних служб є побоювання щодо втрати фінансування їх установ та закладів і відсутність конкурентного ринку соціальних послуг в країні.

Система соціального супроводу ветеранів та членів їх родин повинна передбачати не набір окремих соціальних послуг спрямованих на клієнтів, що потребують соціальної допомоги, а комплекс соціальних послуг, що повинен бути спрямованим на вирішення соціальних проблем клієнта та його соціальну підтримку під час безпосереднього надання соціальних послуг та після нього з метою уникнення рецидивів.

Соціальний супровід ветеранів та членів їх родин повинен передбачати комбінацію соціальних послуг та профілактичних заходів складних життєвих обставин з використанням технології соціальної профілактики. Технологічно соціальний супровід ветерана та членів його родини повинен включати комбінацію соціальних послуг складених соціальним працівником враховуючи потреби конкретного ветерана та члена його родини. В той же час на нашу думку треба в зазначеній системі передбачити кілька обов'язкових соціальних послуг і основою цього списку повинна бути психосоціальна допомога у тому числі діагностування їх психотравматичного досвіду [3]. Це важливо через те, що ветерани та члени їх родин мають високий ризик психічної травматизації, що може стати тригером їх складних життєвих обставин. Тому психодіагностика може стати відправною точкою для вибору конкретних послуг в програмі соціального супроводу ветерани та членів його родини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Позднякова-Кирбят'єва Е. Г., Мосаєв Ю.В. Комплексна реабілітація військовослужбовців як інтегральний виклик українського суспільства. Матеріали XIII Міжнародної наукової конференції «Соціальне прогнозування та проєктування майбутнього: перемога, мир та відновлення у післявоєнній Україні» (28 квітня 2023 року, м. Запоріжжя) / І.О. Кудінов (гол. ред.), М.А. Лепський (наук. ред.); ред. кол.: Т.Ф. Бірюкова, Н.В. Лепська, Т.І. Бутченко, В. О. Скворець, Є. Г. Цокур. Запоріжжя : ЦНСД, 2023. С.34-37
2. Позднякова-Кирбят'єва Е., Жужа Л., Мосаєв Ю. Організація комплексного соціального обслуговування військовослужбовців та їх родин на принципах соціального замовлення. Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук : збірник матеріалів VII Міжнар. наук. практ. конф. (10 листопада 2023р.) / відп. ред. Голуб Г.С., Зінченко М. О. Луцьк, 2023. С.95-97.
3. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання: монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 125 с.

Польник Ірина Ярославівна,
здобувач 4 курсу молодшого бакалавра
спеціальності, 231 Соціальна робота
Чортківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
імені Олександра Барвінського
м. Чортків, Україна
Науковий керівник – **Савінська С. І.**
викладач соціально-педагогічних дисциплін,
Чортківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
імені Олександра Барвінського,